

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

Kmetijske družbe za Slovenijo.

»Kmetovalec« izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 20 Din. na leto. Za inozemstvo 30 Din. — Posamezna številka stane 1 Din. Udje Kmetijske družbe za Slovenijo dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopnih cenah: Inzerat na pol strani 400 D, na $\frac{1}{4}$ strani 200 D, na $\frac{1}{8}$ strani 100 D, na $\frac{1}{16}$ strani 65 D, na $\frac{1}{32}$ strani 35 D. Vsaka beseda v »Malih naznanilih« stane 25 para, najmanj pa skupaj 6D.

Urejuje inž. Rado Lah; založba Kmetijske družbe za Slovenijo; tisk J. Blasnika naslednikov.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati Kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani, Turjaški trg št. 3. — Ponatisi iz »Kmetovalca« so dovoljeni le tedaj, če se navede vir

Št. 1. Ljubljana, 15. januarja 1923. Letnik XL.

Obseg: 40. letnik »Kmetovalca«. — Oddajanje modre galice za l. 1923. — Kakšno delo ima vršiti kmetovalec sedaj pozimi? — Zrezki sladkorne pese. — Nabava plemenske živine v l. 1920.—1922. — Drevesni karbolinej »Arborin«. — O gnojenju travnikov. — Nove naredbe. — Vprašanja in odgovori. — Kmetijske novice. — Družbene vesti. — Uradne vesti. — Inserati.

40. letnik „Kmetovalca“.

Stiridesetkrat že začenja »Kmetovalec« novo leto in tudi sedaj v nadi na boljše bodočnost kmetškega stanu. Pa tudi v upanju, da se bo naš slovenski kmet z večjo vnemo oprijel umnega gospodarstva, posluževal v večji meri pridobitev na kmetijskem polju in skušal tako kmetovati, da bo njemu v večjo korist, drugim pa v zgled in spodbudo.

Tudi začetkom 39. letnika »Kmetovalca« smo z isto nado stopali v novo leto, od katerega smo pričakovali marsikatero izboljšanje in ozdravljenje naših gospodarskih razmer. Nekaj naših želja se nam je izpolnilo, marsikaj se je izboljšalo, toda daleč ne v taki meri, kakor smo pričakovali, še manj pa kakor smo si želeli.

Delalo se je na gospodarskem polju zelo mnogo, toda uspehi tega dela so daleč zaostali za pričakovanji, ki si jih je naš kmet stavil na to delo. Pri današnjih splošno po vsej Evropi še neurejenih razmerah, ki jih je zapustila dolgoletna vojna in tudi poveljna doba, pri splošni demoralizaciji ljudstev žal ni pričakovati hitrega ozdravljenja bolne Evrope. Ta bolezen tiči globoko v gospodarskih razmerah, v splošnem nezadovoljstvu vseh na-

rodov, zmagovalcev in premagancev, kar se bo dalo ozdraviti šele po desetletnem neumornem delu.

Pri tem pa ne smemo obupati. Z neumornim delom skušajmo zaceliti rane, ki nam jih je vsekala vojna na gospodarskem polju, skušajmo z vsemi sredstvi dvigniti našo kmetijsko produkcijo, da si s tem najprej sami pomagamo, potem pa tudi državi, kajti dandanes je naša država to, kar smo mi: **Mi smo država!** Tega izreka mora biti svest vsak kmet, kajti 85 odstotkov vsega prebivalstva je nas.

Tudi v tekočem letu bo »Kmetovalec« kakor vedno dosedaj deloval za pospeševanje kmetijstva, za koristi kmeta in za njegov dobrobit. Dolžnost kmetovalcev pa je, da se tesno oprimejo njih edine strokovne korporacije, ki jim nudi toliko koristi in ugodnosti. Udnina borih 20 dinarjev ne more biti ovira, kajti to je komaj malenkostna naročnina za »Kmetovalca«, ki je edino slovensko strokovno glasilo kmetovalcev.

Čim več udov bo Kmetijska družba štela, tem večji ugled in vpliv bo imela na merodajnih mestih, tem uspešneje bo mogla zastopati kmetijske interese, tem popolnejši bo pa tudi postajalo njeno glasilo »Kmetovalec«.

Uredništvo.

Oddajanje modre galice za l. 1923.

Pozivu v »Kmetovalcu« št. 12., z dne 30. junija 1922. glede predplačila na račun za prihodnjo oddajo modre galice, so se odzvale skoroda vse podružnice vinorodnih krajev. Tem sedaj sporočimo, da so prve pošiljke že dospele in da bo Kmetijska družba v kratkem pričela z razdeljevanjem. Vsled uvoznih težkoč bo — kakor smo že naglasili — galice nasplošno prav težko v zadostnih množinah dobiti in zato se bo družba ozirala seveda v prvi vrsti le na podružnice, ki so že z ozirom na prvi poziv zaupale družbi ter prijavile svoje naročbe. Za te prijave bo veljala cena **11 Din za 1 kg**, jamčeno 98—99 odstotkov čiste modre galice. Pozivljamo torej vse prizadete podružnice, naj vplačajo **takoj**,

najkasneje pa do 10. februarja 1923.

še ostalih 6 Din za vsak kilogram galice in naj pri tem upoštevajo sledeče razloge:

1. Množine, za katero so naročniki na prvi poziv plačali na račun po 5 Din za vsak kilogram, se sedaj načelno ne more zvišati, ker bo galice po **oddajni ceni 11 Din** le jedva toliko na razpolaganje, kolikor je došlo družbi prijavi.

2. Za sedanje naknadne nove ali zvišane prijave bo veljala ona **višja cena**, ki jo bo morala družba plačati za prihodnje pošiljke vsled višje valute. Na žalost je bila naša bojazen upravičena, da bo ta cena znatno višja, saj je naš denar v zadnjem času znatno padel, galico pa je treba s tujim denarjem (v angleških funtih) plačati, ki se je tekom meseca dni več kakor za tretjino podražil.

3. Vsak naročnik (podružnica) naj zaokroži število kilogramov svoje skupne prijave navzgor ali navzdol na stote, ker bo družba letos prejemala in oddajala le originalne sode in vreče **po sto kilogramov**.

4. Natančnemu naslovu prejemnika naj se razločno pripiše vselej tudi zadnja **železniška postaja**.

5. Prijave se sprejemajo le v razmerju z zalogo, oziroma v kolikor se tiče novih naročil le dokler traja zaloga po dosedanji tržni ceni 12 Dinarjev za kilogram. Voznino in prevoz morajo naročniki iz svojega kriti.

Pripomniti moramo, da se dobi tuptam morda še kaj modre galice iz kake starejše zaloge po nižji ceni. Iz tega dejstva naj nihče ne izvaja potrebo za družbo, da bi tudi ona morala svojo galico po nižji ceni oddajati. Komur se nudi prilika kupiti galico ceneje, tisti naj jo brez obotavljanja vzame, če je prepričan, da dobi sicer enakovredno blago, t. j. jamčeno čisto 98—99 odstotno galico. — Današnja tržna svetovna cena pa odgovarja v našem denarju ceni 12 do 13 Din, franko zacarinjeno Ljubljana. Podružnice, ki jo dobijo sedaj po 11 Din, naj smatrajo razliko pri ceni kot nekako nagrado za zaupanje, ki so ga izkazali družbi s tem, da so svoje naročbe takoj na prvi poziv prijavile družbi.

Kmetijska družba za Slovenijo.

Kakšno delo ima vršiti kmetovalec sedaj pozimi?

Ko je kmetovalec spravil pridelke pod streho in se založil tudi z listjem in drugim nastiljem za zimo, meni, da je s tem že vse delo končano ter da gre lahko za toplo peč, kjer bo v brezdelju prebil zimo. Toda kakšna malomarnost je to, ko ga še na vseh koncih in krajih čaka vseporno važnih opravil, ki jih je med letom zanemaril. Naj pogleda malo po svojem domovanju, pa bo našel povsod dela, najsi bo v hiši, kašči, hlevu, skednju, v kleti, na seniku, pod lopo in na dvorišču, pa tudi na gnojišču.

Na dvorišču vidi voz z zamazanimi kolesi, in to od tedaj, ko je pripeljal nastilje iz gozda. Pri enem kolesu sta polomljeni dve špici in pri lestvicah (lojtrah) manjka tudi že kakih osem povprečnih palic. Voz se mora torej najprej temeljito očistiti blata in nesnage, kolo in lojtrance popraviti in nadomestiti zlomljene špice in prečnice z novimi in ga spraviti tako pod lopo, da ni na poti.

Kaj pa tam pod lopo? Plug je še poln osušenega blata in rje, kakor je z njim prišel z njive, ko je ob dežju oral k ozimini. Prvič, ta ne spada sem in drugič, v takem stanu bo že v par letih moral h kovaču, kajti rja ga bo razjedla. Takoj ga je z vodo izmiti ter ga s cunjjo dobro obrisati; dalje je namazati vse železne dele z mastjo ali oljem, da zopet ne zarjave. Spraviti ga je takoj v dobro osnaženo in pospravljeno **shrambo za orodje**. V shrambi je njivska brana, ravnotako zamazana, manjka ji pa tudi še par zobov, ki so se ob zadnjem brananju polomili, ko je hlapec prehitro pognal konja na kamniti njivi. Takoj h kovaču z njo, da jih nadomesti z novimi. Naravno je, da se mora tudi brana dobro očistiti in namazati, da se obvaruje pred rjo.

Ni pa to vse delo, ki kmetovalca tukaj čaka. Pregledati mora travniško brano, ako ne potrebuje morda tudi popravila, kajti prva pride spomladi v delo. Tudi mlatilnica še ni očiščena in namazana; pregledati jo je dobro, morda tudi njej kaj manjka. Kosilni stroj je tudi še v neredu, kajti pustilo se je v njem celo nože, ki rjave, namesto da bi se bil temeljito očistil, namazal in spravil. Dobro je, če se noži že sedaj nabrusijo, da ne bo treba spomladi, ko bo sila, s tem delom izgubljati časa. Še drugi stroji so potrebni, da se jih pregleda, preden se spravijo dobro osnaženi.

Tam zopet leže polomljene grablje, katerim je dekla polomila nekaj zob in jih potem kratkomalo vrgla v kot. To bo kmetovalčevo delo za zvečer, da se jim napravi nove zobe. Enim vilam manjka en roglj, kar je treba tudi takoj popraviti, da bodo pri rokah, ko se jih bo potrebovalo. Lopato je novo nasaditi in motika se tudi v glavi maja. Vsak stroj, vsako orodje se mora natanko pregledati, popraviti, železne dele namazati z oljem ali mastjo, da se obvarujejo pred rjo in vsako reč je spraviti na svoje mesto, da je takoj pri roki.

V hlevu je popraviti vrata in okna, da ne bo mrzel zrak prihajal vanj, drugače se lahko živina prehladi. Tudi na vzdušnike je paziti, da skozi nje preveč ne vleče. Zrak v hlevu mora biti čist,

toda ne premrzel. Posebno je gledati na to, da je živina vedno na suhem.

Marsikje bi bilo še pogledati, kakor v klet, hram, podstrešje, svinjak, kurnjak itd.

Sedaj pa še nekaj! Ali je udnina za Kmetijsko družbo za leto 1923. že poravnana? Pričelo je novo leto, izpolniti je to dolžnost takoj, saj stane samo 20 dinarjev za vse leto. Za ta malenkosten denar se dobiva vse leto »Kmetovalca« brezplačno, ki bo tudi v prihodnjem letu opozoril na marsikaj, kar ne pride kmetovalcem samim na misel. Tudi sosede naj vsak kmetovalec opozori na to dolžnost.

In umetna gnojila, katera se bo potrebovalo za travnike in njive pri spomladanskem obdelovanju, ali so že naročena?! Najbolje je to takoj storiti, da ne bo spomladi treba predolgo čakati nanje, kajti tedaj hoče vsakdo takoj imeti naročeno blago, kar pa je nemogoče vse naenkrat izvršiti. Najbolje in najceneje se izhaja, če se naroči skupno s sosedi pri podružnici.

Tako, dragi kmetovalec, dobil si nekaj navodil za svoje delo pozimi, ko narava spi in si tudi ti potreben počitka. Tu navedena dela niso težka, ampak jih lahko igraje opraviš s svojo družino, če se jih resno oprimeš. Videl boš, da boš od tega imel velike koristi.

Še zadnji nasvet: V dolgih zimskih večerih pa čitaj, čitaj in zopet čitaj leposlovne pa še bolj kmetijske knjige in liste ter črpaj iz njih nauke za svoje gospodarstvo.

Zrezki sladkorne pese.

Pri podelovanju sladkorne pese v sladkor, ostanejo v tvornicah izluženi izrezki pese, ki vsebujejo še nekaj sladkorja in beljakovin, največ pa vode (93%). Te zrezke pokrmijo v tvornicah in kmetje v bližini, ker tvorijo prav dobro krmilo. Ker pa ostane tvornicam velika množina teh zrezkov, ki jih nikakor ni mogoče pokrmiti še v svežem stanju in ker se, če več časa ležijo, pokvarijo, skušajo to dobro krmilo ohraniti tudi za poznejši čas na ta način, da jih zakopljejo v jame (ensilirajo), kjer se okisajo. Tako okisani zrezki so skoro ravnotako dobro krmilo kakor sveži, vendar se morajo pokrmiti le v bližini tvornice, kajti njih prevažanje v daljnje kraje, bi se vsled drage železniške vožnje ne izplačalo, razentega bi se pa tudi v kratkem času pokvarili.

Vsled tega so pričele tvornice zrezke sušiti, da jih ohranijo kot krmo. Osušeni zrezki sladkorne pese imajo kot krmilo veliko hranilno vrednost, kajti ostanejo v njih vsa hranila, samo odvišna množina vode se izpari. Tako hranilo prenese potem tudi daljši prevoz, ker je precej lahko.

Te zrezke je smatrati kot prav dobra krma, ki ima veliko večjo vrednost kakor otrobi. Vsebujejo namreč približno še 11% vode, 4% prebavne beljakovine in 50% ogljikovih vodikov, t. j. povečini sladkorja. Njih škrobna vrednost je 52, t. j. veliko višja kakor od navadnih otrobov in nekaj manjša od oljnatih tropin.

Ko se živina privadi tej krmi, jo zelo rada žre in po njej dobro uspeva. Pripomniti pa je, da ima le malo rudninskih snovi, vsled česar se priporoča

dajati ji po nekaj gramov klajnega apna, ki bo posebno pri letošnji slabi krmi zelo ugodno učinkovalo na živino in preprečilo kostolomnico.

Pri pokladanju osušenih zrezkov sladkorne pese, se moramo držati sledečih meril: Na dan in glavo je pokladati kravam po 2—3 kg, volom po 3—4 kg, mladi živini, primerno njej starosti, po ½—2 kg, prasičem ¾—1½ kg. Osušeni zrezki se najprej namočijo v vroči vodi, da se napihnejo, potem se jih zmeša z rezanico ali s kako drugo krmo in nato poklada živini. Zrezki ne smejo biti vroči, ampak primerno ohlajeni. Ta krma posebno ugodno učinkuje na mlečnost krav, ki dajejo po njej več mleka. Tudi za opitanje živine je prav dobra, če tudi bi bilo za to priporočati dodatek male množine oljnatih tropin. Za konje osušeni zrezki niso priporočljivi. Prasiči jih pa izvrstno izkoristijo.

Pri današnjem pomanjkanju krme je našim živinorejcem nujno nasvetovati, da se v veliki meri poslužijo tega krmila, po katerem jim bo živina prav dobro uspevala. Kmetijska družba je nabavila nekaj vagonov tega krmila ter ga oddaja podružnicam in udom po Din 3.50 za kg z vrečami vred. Kdor želi osušene zrezke sladkorne pese, se naj zglaši osebno ali pismeno pri Kmetijski družbi.

Nabava plemenske živine v letih 1920—1922.

Kmetijska družba za Slovenijo je v letih 1920 do 1921 nabavljala živinorejcem v Sloveniji plemenske bike, merjasce, ovne, ovce, peteline in kokoši, ter za te dovoljevala podpore in sredstva, ki jih je država v ta namen nakazala. Za bike so se dovoljevale podpore v približni višini ene tretjine nakupne cene, za merjasce do polovice, za ovne in ovce do polovice, medtem ko so se petelini in kokoši razdeljevali brezplačno pod pogojem, da vsak prejemnik v prihodnjem letu vrne eno mlado plemensko žival, ki se bo zopet dodelila drugemu perutinarju.

Pogoji, pod katerimi so se dodeljevale plemenske živali, so bili razglašeni večkrat v »Kmetovalcu«. Iz teh razlogov je razvidno, da je glavni pogoj obstojal v tem, da mora rejec držati plemensko žival določeno dobo za pleme in spuščati v plemenilne svrhe tudi drugim živinorejcem.

Zanimanje za te plemenske živali je med kmetovalci zelo raslo in čim dalje bolj so se oglašali zanje, uvidevaje, da brez dobrih plemenjakov mora naša živinoreja propasti. Vendar je povpraševanje, posebno po bikih, v zadnji polovici 1922. l. nekam zaostalo, ker je šušča povzročila ogromno pomanjkanje krme, vsled česar je vsak živinorejec moral dobro premisliti, ali bo izhajal z doma pridelano krmo ali pa bo moral odprodati še kako živinčce iz svojega hleva. Pri tem je seveda v prvi vrsti mislil na svojega bika, ki po njegovih nazorih »samo v hlevu žre«. Tako naziranje naravno ne more koristiti naši živinoreji; vsak umen živinorejec si mora biti svest, da je bik najdragocenejša žival v hlevu, ki ne prinaša koristi samo njemu, ampak vsej soseski.

Vse plemenske živali so se nabavljale pri domačih živinorejcih, ker je bila dobava iz inozemstva zvezana z nepremagljivimi ovirami. V prvi

vrsti so bile cene za to živino ogromne, drugič nam je carinska oblast stavljala take pogoje, da je bilo nemogoče dobiti plemenjake iz sosednjih držav. Nujna potreba pa je, da si pridobimo nekaj plemenjakov iz inozemstva za osveženje domačega plemena. V doseg tega potrebujemo pa izdatne državne podpore, kajti brez te bo težko spraviti drage tuje plemenjake med naše živinorejce.

Priskrbovanje plemenjakov iz domačih hlevov ima to ugodno posledico, ker so se domači živinorejci oprijeli vzrejevanja bikov doma; in povdariti treba, da se je v zadnjem času dobilo čim več lepih, stasitih in prav dobrih plemenjakov, ki bi jih prej v domači živinoreji težko našli.

Potrebno pa je podati pregled razdelitve plemenjakov v zadnjih treh letih, da se vidi, kako se je ta akcija razvila. Opomniti pa je, da se ta akcija deli v dve razdeljevalni dobi: prva od 1. junija 1920. do 31. decembra 1921. in druga od 1. januarja do konci decembra 1922.; torej je prva doba trajala poldrugo leto, druga pa eno leto.

Plemenjaki	1920—1921		1922	
	Št.	Podpore K	Št.	Podpore K
Biki	115	248.709	74	281.018
Merjasci	73	24.441	81	86.596
Ovni	22	9.462	51	32.435
Ovce	—	—	36	
Petelini	18	1.380	42	5.133
Kokoši	—	—	5	
Skupno		283.992		405.182

Povdariti treba, da je koncem tega meseca ostalo še kakih 10 prošenj za biki nerešenih, ker je zmanjkalo sredstev za subvencije. Te bo treba upoštevati že pričetkom prihodnjega leta. Za leto 1923. bo pa posebno za biki prav malo sredstev na razpolaganje, ker je to stvarna podpora malodane izčrpana. Pač pa se bo še lahko subvencioniralo nabavo plemenskih merjascev in ovnov, za katere bo sredstev dovolj.

Našim živinorejcem pa nujno priporočamo, naj se z vso vnemo oprimejo vzrejevanja in reje plemenjakov, če hočejo od domače živinoreje imeti kaj korist.

Drevesni karbolinej »Arborin«.

Zavednejši sadjarji se gotovo še spominjajo na drevesni karbolinej ali dendrin, ki se je bil pred vojno tudi pri nas že precej udomačil. Njegov ugodni učinek pri zatiranju sadnih škodljivcev in raznih rastlinskih zajedalcev na sadnem drevju je še vsem, ki so ga rabili, v dobrem spominu. Zal, da

se je morala uporaba tega izvrstnega sredstva proti koncu vojne, zlasti pa po prevratu, popolnoma opustiti, ker se v naši državi dosedaj nikjer ni izdeloval; uvažanje iz Avstrije ali iz Nemčije, odkoder smo ga dobivali poprej, je pa združeno s takimi težkočami, da niti misliti ni na kako izdatno uporabo.

V zadnjem času se je pa posrečilo pridobiti tvrdko, ki je začela na veliko izdelovati drevesni karbolinej z imenom »Arborin«. Kakor so izkušnje minulega leta pokazale, je **arborin** prav tako kakor nekdanji dendrin, izvrstno učinkujoče sredstvo za zatiranje najrazličnejših zajedalcev sadnega drevja. Glavna sestavina tega preparata so katranova olja, spojena s posebnim milom (žajfo) in drugimi primesmi. Tudi **arborin** se da zmešati z vodo v vsakem poljubnem razmerju. Na ta način se dobi umazanobelo, mleku podobno tekočino (emulzijo), s katero se lahko maže (s čopičem) debela in veje sadnega drevja, ali se jo pa brizga po celem drevesu.

Najboljše uspehe se doseže z **arborinom**, ako se ga uporablja pozno v jeseni, takoj ko odpade listje, tako dolgo, dokler ne zmrzuje, in pa rano spomladi, ko se ni več bati prehudega mraza. Vsekako se pa mora z njim škropiti drevje, preden se začne napenjati brstje (koncem februarja do sredi marca).

Za uspešno mazanje debel in vej, oziroma za škropljenje pečkastega sadnega drevja je vzeti 10% raztopino (na 9 litrov vode 1 liter arborina). Koščičasto sadno drevje je nekoliko bolj občutljivo in zadostuje 8% raztopina (približno na 12 litrov vode 1 liter arborina). S to mešanico se pokonča vse škodljivce po debelu, po vejah, na brstju itd. Z njo se uniči tudi mah, lišaje in trose raznih glivičastih zajedalcev, ki prezimujejo po drevju.

Tudi poleti se lahko uporablja **arborin** za mazanje rakovih ran in za zatiranje krvave ušice. Za škropljenje zelenega drevja še nimamo dovolj izkušenj in je treba v tem oziru velike opreznosti, kajti že 1% raztopina lahko opali nežno listje. Z **arborinom** se tudi lahko pokončuje plevel po vrtnih potih, ako se ga poškopri z 10—20% raztopino (na 9 litrov vode 1—2 litra arborina).

Pri uporabi arborina je treba pomniti še sledeče: Za raztapljanje se mora vzeti vedno m e h k o v o d o, torej deževnico, potočnico ali rečnico, ki pa ne sme biti premrzla. Studenčnica in voda iz vodovodov mora dalje časa stati na zraku, da je v ta namen sposobna. Raztopino se pripravi na ta način, da se vlije **arborin** v pripravljeno natančno odmerjeno vodo in dobro premeša s kako leseno palčico. Preden se nalije raztopino v brizgalnico, se jo mora tudi temeljito premešati. Arborin pokvari kavčuk, zato škropilnice ne smejo imeti kavčukastih cevi. Takoj po uporabi se mora škropilnico dobro pomiti in izplakniti, da se ne zasmoli.

Priporočamo našim sadjarjem, da začno uporabljati to sredstvo, ki bo, ako se splošno upelje, zelo olajšalo boj proti sadnim škodljivcem. Cena arborinu je 10 Din za 1 kg. Razpošilja ga v pločevinastih vrčih po 5, 10 in 20 kg ter v sodih tvrdka »Chemotechna«, Ljubljana, Spod. Šiška, Zibertova ul. 227. Kdor le more, naj gre osebno ponj s primerno posodo.

M. H.

O gnojenju travnikov.

Inž. J. Turk.

I. O travniškem gnojenju v splošnem.

a) Kakšen pomen in namen ima gnojenje vobče?

Zelene rastline, h katerim prištevamo tudi naše kulturne rastline, ki nas predvsem zanimajo, so živi tvori in potrebujejo torej poleg svetlobe, toplote in zraka tudi hrane za svoj obstoj in razvoj. Kakor pa se rastlinsko življenje bistveno razlikuje od živalskega, prav tako je tudi rastlinska hrana različna od hrane, ki more služiti živalstvu za živež. Dočim se morejo namreč hraniti živali samo in izključno z organskim živežem, t. j. s hrano, ki je vzeta naravnost ali posredno iz rastlinstva, služijo zelenim rastlinam za živež edinole neorganske ali rudniške snovi, ki sestojita iz njih zemlja in zrak.

Zelene rastline zajemajo za svoj živež iz zemlje in zraka vse snovi, ki sestoji iz njih rastlinsko telo. Te snovi so: voda, ogljikova kislina, dušik, fosforova kislina, kalijev oksid ali kali, natrijev oksid ali natron, železov oksid, apno, magnezija, žveplova kislina, kremikova kislina in hlora. Potemtakem sestoji rastlinsko telo v bistvu iz dvanajstih neorganskih snovi, ki služijo obenem za hranine rastlinam in se imenujejo rastlinske hranine. Vse te snovi so, če izvzamemo natrijev oksid ali natron in kremikovo kislino, za rast in razvoj zelenih rastlin neobhodno potrebne in ne smemo zatorej niti ene izmed njih pogrešati v tleh, oziroma v zraku, ker bi bilo inace v prav resni nevarnosti življenje naših kulturnih rastlin.

Od hranin, ki jih potrebujejo za zgradbo svojih teles, zajemajo zelene rastline za svoj živež naravnost, oziroma neposredno iz zraka samo ogljikovo kislino. Z vsemi ostalimi rastlinskimi hraninami pa zalaga zemlja rastline.

Poljedelstvo bi bilo mnogo enostavnejše in bi se moglo izvajati veliko ceneje, če bi bile zastopane rastlinske hranine v zemlji in zraku v neizčrpni množinah. Temu pa ni tako. Z večino rastlinskih hranin sta sicer zemlja in zrak tako bogato založena, da se ni bati, da bi jih rastlinstvo v doglednem času potrošilo, oziroma použilo. Tako na primer je vode pri normalnih razmerah dovolj v tleh in se zavoljotega izkaže česse potreba, da se mora z osuševanjem odvajati iz zemlje, nego da bi bilo treba polja in travnike umetno namakati z njo, četudi se poslednjim namakanje izvrstno prilaga. Tudi ogljikove kisline ne bo zmanjkalo v zraku, dokler bo svet stal v taki obliki, kakršen je. Prav tako je železa, magnezije, žveplove kisline in hlora dovolj v tleh in so rastline s temi hraninami preskrbljene za tisočletja. Z nekaterimi rastlinskimi hraninami pa je kulturna plast zemlje prav skromno založena ali pa so v njej v taki obliki, da pri intenzivnejši kulturi z daleka ne zadoščajo potrebam pitomih rastlin. Zlasti primanjkuje v tleh dušika, fosforove kisline, kalija ter ponekod tudi apna. Teh hranin je pogostoma tako malo v tleh, da bi jih kulturne rastline prav kmalu izčrpale do skrajnih mej, če bi jih ne nadomestovali; in nadomestujemo jih, kakor je znano z gnojenjem.

Potemtakem nam je iskati glavni namen gnojenja v preskrbovanju kulturnih rastlin s potrebnimi hraninami, ki jih ali nedostaja v tleh ali pa so v tleh v taki obliki, da se z njimi ne morejo v zadostni meri okoristiti rastline, vsled česar jih je treba redno dovajati zemlji. K tem rastlinskim hraninam prištevamo, kakor smo rekli, dušik, fosforovo kislino, kali in apno. In prav v tem, da je teh hranin premalo v tleh, ali pa da so nedostopne rastlinam, leži njihova velika važnost za prehranjevanje rastlinstva, ker niso v ostalem nič manj, pa tudi nič bolj potrebne rastlinam, kakor katerakoli prej imenovanih rastlinskih hranin. (Dalje prih.)

NOVE NAREDBE.

Slinavka v Ljubljani in okolici. Ker se je slinavka v občinah ljubljanske okolice zelo razširila in preti nevarnost, da se ta nalezljiva živalska kužna bolezen ne zanese še v druge, dosedaj še nezakužene okraje, je oddelek za kmetijstvo pokrajinske uprave za Slovenijo, izdal poostreno naredbo, ki v tem okraju zabranjuje promet z živino. Razkužiti je tudi vse živinske vozove na železnicah itd. Ta razglas s podrobnimi določili vred je objavljen v 3. številki Uradnega lista od 9. januarja na 21. str. ter opozarjamo nanj naše živinorejce.

Znaki za poljske in gozdne čuvaje. V zmislu še veljavnih deželnih zakonov, s katerimi je določeno, da mora za varstvo vseh vrst deželne kulture zapriseženo čuvalno osebje v službi nositi službeni znak, se določa po naredbi ministrstva za gozde in rudnike z dne 18. novembra 1922., št. 30.431, nov službeni znak, ki ga je nositi vidno na levi strani prsi. Znak je ščitek iz medi, 8 cm visok in 6 cm širok, na vnanjo stran izbočen, podolgastoobel. Sredi ščitka je državen grb, ob strani je 1 cm širok napis, in sicer na levi v cirilici »Javna straža«, na desni pa v latinici »Javna straža«; grb in napis sta na vnanjo stran izbočena. Ti predpisi stopijo v veljavo s 1. januarjem 1923. Raba doslej veljavnih znakov se s 1. februarjem 1923. ukine in se po tem terminu ne smejo več rabiti.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI.

Na vsa kmetijsko-gospodarska in druga vprašanja, ki dohajajo na Kmetijsko družbo za Slovenijo ali na uredništvo „Kmetovalca“, se načelno odgovarja le v „Kmetovalcu“. Odgovarja se edinole na vprašanja udov, ki so podpisana s polnim imenom; brezimna vprašanja ali taka, ki so zaznamovana le z začetnimi črkami, se vržejo v koš. V „Kmetovalcu“ se pri vprašanju nikdar ne natisne vprašalčevega imena, ampak vedno le pričetne črke imena in kraja. Redno se v vsaki številki odgovori le na tista vprašanja, ki pridejo pravočasno pred izdajo lista; na pozneje došla vprašanja se odgovori v prihodnji številki. Kdor takoj želi pismenega odgovora na svoje vprašanje, mora priložiti 2 dinarja za stroške. Odgovori na vprašanja, ki niso kmetijsko-gospodarski, zlasti pravni, morejo biti seveda le splošne vsebine, kajti uredništvo ne more poznati vseh včasih zelo važnih okoliščin in zato za take odgovore ne prevzame nikakega jamstva.

Vprašanje 1. Blagovolite mi svetovati kako dobro pasmo kože mlekarice, katere mleko nima običajnega kozjega duha. Nekateri trdijo, da je mogoče dobiti kozo, ki daje dnevno do 10 litrov mleka. Katera kozja pasma je za nas prikladna? (A. B. v št. V.)

Odgovor: Za naše razmere je najbolj primerna sanska bela koza, ki je glede krme zelo skromna, molze pa precejšnjo množino mleka. Njeno mleko nima tistega neprijetnega kozjega duha, kakor ga najdemo pri naši domači planinski kozi. Tudi množina mleka je pri sanski kozi zelo povoljna. Navadno daje štiri do pet litrov mleka, so pa med njimi koze, ki dajejo šest, sedem, celo do osem litrov na dan po storitvi. Da bi pa

katera imela celo do deset litrov, je malo verjetno in le v posebnih izjemnih primerih mogoče. Naravno je: čim tečnejšo in raznovrstnejšo krmo boste kozam pokladali, tem več mleka bodo dajale.

Vprašanje 2. V mojem 15–20 let starem smrekovem gozdu se drevje lepo razvija vkljub temu, da je gosto porastel. Ali bi bilo dobro spodnje veje nekoliko metrov višine odstraniti? Ali naj veje odsekam tik ob deblu ali pa nekaj cm od debla? Kdaj je čas za to delo? **Kako čistim mlad smrekov gozd?** (F. K. v G.)

Odgovor: Vsak mlad gozd se mora začasa čistiti, da se preveč ne poraste in da dobi drevje dovolj svetlobe in zraka, ki je za njega pravilen razvoj neobhodno potreben. Smrekov gozd, 15–20 let star, je že tako močno porastel, da je uničil že ves gozdni plevel, kakor raznovrstno grmičje in drevje, ki ne spada vanj in se je samoodsebe naselilo v njem. Zato si pa dela senco sam s svojim pregostim vejevjem in drevjem. Tak gozd se mora očistiti najprej vseh slabo uspevajočih drevesc, ki delajo ostalim samo napotje; potem se mora odstraniti tudi spodnje široke veje, ki so svojo nalogo glede prehranjevanja drevesa že izpolnile. Odsekati je veje tik ob deblu, toda tako, da se debla ne rani. Najprimernejši čas trebljenja je sedaj pozimi ali zgodaj spomladi, preden odžene.

Vprašanje 3. Pri starem, 10 hektolitrskem sodu, sem dal napraviti novo dno in novo vehino dogo. Sod sem potem izlužil 1 kg sode ter ga še dvakrat ovinil, na kar sem ga napolnil z moštom. Vkljub temu ima sedaj to vino dušičast okus. Ali ga morem popraviti z eponitom in kako naj pri tem ravnam, da izgubi ta zoprni okus in da se učisti? **Kako popravim dušičasto vino?** (D. E. v D.)

Odgovor: Za dobro izluženje tako velike posode ste vzeli premalo sode. Treba bi je bilo vsaj 3 kg ter pustiti vrelo tekočino v dobro zamašenem sodu, katerega ste poprej dobro pretalikali, nekaj ur na novem dnu, potem pa izliti in izprati sod najprej z vročo, potem še z mrzlo vodo. Če ste ga pa še dobro, celo dvakrat, z vinom ali moštom izkuhali, je bil sod najbrže še drugače pokvarjen, mogoče plesniv. Plesnivec je bil že zajeden v drugih dogah ali med temi ali celo za staro birso. Je pa tudi mogoče, da je pokipelo z zdravim grozdjem tudi kaj gnilega in plesnivega in da je potem dobilo vino dušičast okus. Vsekakor odpravite ta okus z eponitom: in sicer dodajte mu ga na 10 hl okoli 40 dkg obenem, ko vino pretočite, da se eponit z vinom dobro zmeša. Vino eponitirati, ko je še na drožeh, ni priporočljivo, ker se potem pri mešanju dvigne vsa gošča, ki okus vina še bolj pokvari. Pred pretakanjem zažveplajte sod. Bolje bi bilo seveda, da pretočite že sedaj to vino v zdrave sode. Če pa teh nimate, se morate poslužiti seveda zopet iste posode. Vendar pa skušajte vsaj potem, ko se bo eponit vsedel in ko se vino popolnoma učisti ter izgubi dušičast okus, pretočiti ga v zdrave posode, ker drugače potegne s časom plesniv okus zopet nase. Z želatino se eponitirano vino še posebej čisti le v skrajnem slučaju, če bi se eponit še po preteku 3–4 tednov popolnoma ne vsedel. **Gč.**

Vprašanje 4. Imam vinograd v zelo kamnitem svetu z bolj ilovnato zemljo, ki se rada globoko posuši. Takrat se posušijo celi grozdički po in tudi pred cvetjem, ter odpadejo. Škropim redno 2–3 krat pred in po cvetju, pa se vseeno osiplje in odpada. Prosim pojasnila, **zakaj grozdički na trtah pred in po cvetju odpadajo?** (D. Č. v D.)

Odgovor: Na to vprašanje točno odgovoriti je težko, ker ne poveste, koliko je vinograd star, na kakšno podlago in s kakšnimi domačimi ali zlahtnimi vrstami so trte cepljene, kakšno raščo imajo in če so močno gnojene, dalje, če zarod počrni ali če kar odpade. Temu je kriva lahko preplitva zemlja, prešibka ali premočna rašča, nepravilna ameriška podlaga, slabe zlahtne vrste, ki se pravilno ne upode, mogoče pa nastopa tam posebna bolezen »črna rja«. Podajte nam natančnejše podatke, na kar Vam v prihodnji številki obširneje odgovorimo. **Gč.**

Vprašanje 5. Imam zemljišče, do katerega ni nobene vozne poti in moram voziti po sosedovem svetu. Tako so delali že tudi moji starši. Sedaj pa mi **sosed prepoveduje pot preko njegovega sveta.** Ali je do tega upravičen? (F. P. v F.)

Odgovor! Vašega primera nam niste dovolj podrobno opisali, zato Vam ne moremo dati edino veljavnega odgovora, marveč Vam opišemo vse možnosti. Te možnosti sta dve. Prva možnost je: priposestovana služnostna pravica do poti, t. j., ako so Vaši predniki in Vi uporabljali pot čez sosedov svet že 30 let, tedaj ste to pravico priposestvovali, Vi imate služnostno pravico, ki Vam je sosed ne more kratiti. To pravico morete tudi vknjižiti na sosedovo posest. Druga možnost pa je naslednja. Ako do Vašega zemljišča ni nobene poti, tedaj Vam gre po pravu o zasilnih potih pravica, da hodite in vozite preko sosedovega sveta na svoje zemljišče. Ubirati pa morate tako smer, da bo ta pot čim krajša in da povzročate čim manj škode, katero pa ste seveda dolžni povrniti. Ako Vam sosed le brani prehod preko svojega zemljišča in ako ne gre drugače, bo pač moralo sodišče priznati Vam pravico v danem primeru po prvi, v nasprotnem primeru po drugi možnosti.

KMETIJSKE NOVICE.

Ustanovitev mladinskega kmetijskega kluba v **Št. Jurju ob južni železnici.** V nedeljo, 3. decembra l. l., se je v ljudski šoli v Št. Jurju ob juž. žel. vršilo zborovanje staršev in otrok, na katerem se jim je pojasnilo pomen in naloge mladinskih kmetijskih klubov. Na tem, dobro obiskanem zborovanju, je družbeni tajnik inž. R. Lah, podal kratko sliko o delovanju mladinskih kmetijskih klubov v Ameriki, kjer se je ta ideja najprej ukoreninila, in o uspehih za kmetijstvo, ki so se v kratki dobi njih obstanka dosegli. Razložil je tudi namen takih stanovskih organizacij in njih veliko važnost za kmetijstvo ter podal snovateljem navodila, kako se naj postopa pri snovanju teh organizacij. Pozval je tudi starše, naj ne branijo svojim otrokom pristopa k tem klubom in naj jim tudi omogočijo udeleževanje v domačem kmetijstvu s tem, da jim dajo na razpolaganje potreben majhen del zemljišča, ali pa kako žival v oskrbo. Vzpodbujal je tudi otroke, naj pristopajo k tem klubom, kjer se jim nudi razvedrila, zabave, družabnosti, izobrazbe in nauka za življenje. Pričakovati je, da bo v najkrajšem času tudi pri nas ustanovljen prvi mladinski kmetijski klub, kateremu bodo morali slediti še drugi po vsej Sloveniji.

Mavec (sadra, gips). Mavec je žveplenokislo apno, ki ima važno svojstvo, da veže hlapne amoniakove spojine, ko se razvijajo pri gnitju dušičnatih spojin. Vsled tega svojstva ga trosijo tudi na gnoj, da ga bolje ohrani. Ugodni učinki mavca se kažejo posebno pri metaljni-

cah, to so detelja, lucerna, grašica, bob, grah, turška detelja itd. Posebno ugodno vpliva v sprsteninasti lahki zemlji; pa tudi v težki ilovnati zemlji, ki vsebuje dovolj hlorovih alkalij, je uspeh povoljen. Najprimernejši čas gnojenja s sadro je jeseni in pozimi, toda tudi zgodaj spomladi se jo še lahko trosi. Na 1 ha je vzeti 3—4 stote. Če se hoče zboljšati pridelek deteljlišč, se gnoji z mavcem. Pa tudi na barski zemlji je učinek zelo ugoden. Pri mavcu je glavno, da je poceni gnojilo. Pri današnjih razmerah pride najcenejše, če se ga naroči v celih vagonih potom kmetijskih podružnic. Tedaj bo stal na postajo vsakega kraja postavljen približno 300 kron za 100 kg z vrečami vred. Kdor si torej hoče to gnojilo nabaviti, naj se takoj priglasí pri Kmetijski družbi, ki bo izvršila skupna naročila.

Državno vinarsko nadzorništvo v Mariboru nas naproša opozoriti naročnike na vinske trte iz državnih trtnih nasadov, da bodo vsled velikega števila naročnikov, ki se morajo upoštevati, dobili dodeljeno le znatno znižana števila naročenih trt, in sicer posamezni po največ 500 komadov cepljenk, 400 komadov korenjakov in 800 komadov ključev. Priporoča se jim, da si primanjkljaj drugod priskrbe!

Ustanovitev vrtnarskega društva. Ze v zadnji številki »Kmetovalca« 1922. l. smo med »Kmetijskimi novicami« prinesli vest, da se snuje »Vrtnarsko društvo za Slovenijo«, ki se naj združi s »Sadjarskim društvom«, kakor je o tem že izredni občni zbor tega društva 27. decembra v Celju razpravljaj. V nedeljo, 7. januarja t. l., se je v dvorani Kmetijske družbe zbralo lepo število ljubljanskih vrtnarjev in ljubiteljev vrto, ki naj o tem sklepajo, kako se naj ta ideja oživotvori. — Gospod kmetijski svetnik Rohrmann je podal kratko poročilo o dosedanjih pripravah za ustanovitev »Vrtnarskega in sadjarskega društva za Slovenijo«, ki bi naj imelo svoj sedež v Ljubljani. Društvo bi imelo svoj glavni odbor in dva samostojna odseka: vrtnarskega in sadjarskega, ki bi popolnoma samostojno delovala. V društvo bi imeli pristop vsi vrtnarji po poklicu, najemniki vrto, posestniki hišnih vrto in vsi ljubitelji vrtnarstva. Namen društva bi bil priskrba semen, rastlin, sadnega drevja in orodja za svoje ude; gojitev zelenjadnega in cvetličnega semena in rastlin, sadnega in lepotečnega drevja; ustanovitev vrtnarske šole v Ljubljani; pospeševanje vrtnarstva na kmetih; ustanavljanje podružnic tega društva po vsej Sloveniji itd. G. višji sadjarski nadzornik Humek je utemeljeval potrebo po združitvi s sadjarskim društvom posebno glede strokovnega lista, čigar izdajanje stane dandanes ogromno. G. rač. nadsvetnik Bukovc je orisal delovanje podružnic po deželi, ki morajo centralnemu odboru podajati navodila in smernice za delovanje v prosep vrtnarstva. G. Džamonja, kot zastopnik vrtnarskega društva v Mariboru, je v imenu trgovskih vrtnarjev toplo pozdravljaj snovanje takega društva, ki bi se že davno moralo ustanoviti in je obljubil vsakojako podporo iz krogov, ki jih on zastopa. Posebno je povdarjal pomanjkanje vrtnarske šole, ki jo ravno trgovski vrtnarji najbolj pogrešajo. G. Ivo Sanein, šef oddelka za kmetijstvo, je v imenu vlade pozdravil to akcijo in obljubil moralno, kakortudi materialno podporo. Marsikaj zanimivega se je na tem zborovanju slišaj, kar bo pri delovanju tega društva treba upoštevati. Nastal je tudi zelo potreben intermezzo, pri katerem se je pojasnilo takozvano »dvajsetletno delovanje g. Goika s svojo vrtnarsko šolo«, ki pa za vrtnarstvo ne more do-

sedaj pokazati niti najmanjšega uspeha. — Želimo, da se tako razširjeno »Vrtnarsko in sadjarsko društvo za Slovenijo« razevita in razširi svoje delovanje po naši domovini v prosep obeh kmetijskih panog in v korist naših vrtnarjev in sadjarjev. Pozivljamo tudi vse naše zavedne vrtnarje, da se v nedeljo, 4. februarja udeležijo polnoštevilo občnega zbora, ki naj končno odloči o ustroju tega društva.

DRUŽBENE VESTI.

Današnje prvo številko »Kmetovalca« 40. letnika pošljemo vsem dosedanjim prejemnikom, drugo številko pa brez izjeme samo tistim, ki do 31. januarja t. l. plačajo udnino, oziroma naročnino.

Pozivljamo torej še enkrat vse ude-zamudnike, da nemudoma vplačajo ali dološljejo 20 Din kot udnino, odnosno naročnino, drugače se jim bo moralo ustaviť pošiljanje lista že s prihodnjo številko.

Načelnike nekaterih podružnic ponovno prosimo, naj nam takoj pošljejo nabiralne pole z udnino vred, da se razpošiljanje prihodnje številke »Kmetovalca« ne bo zavleklo.

Kazalo za »Kmetovalca« 1922. l. je že dotiskano in se bo prihodnje dni brezplačno razposlalo vsem onim, ki so ga naročili. Dobijo ga le oni, ki ga izrecno zahtevajo. Kdor ga torej želi imeti, naj to sporoči po dopisnici, nakar se mu dološlje; ali ga pa pride sam iskat v uradne prostore Kmetijske družbe v Ljubljani, Turjaški trg 3.

Vskega dosedanjega uda, oziroma naročnika prosimo, naj ostane zvest Kmetijski družbi tudi v novem letu ter naj pridobi vsaj še po enega uda. Teh 20 Din bo lahko vsak, tudi najmanjši kmet zmogel. Za to malenkostno svoto dobi vsak ud ne samo gospodarsko-strokovni list »Kmetovalec«, ampak tudi razne gospodarske potrebščine po znižanih cenah. Družba sama pa od velikega števila udov nima nikakega gmotnega dobička, ker jo list stane veliko več nego dobi za udnino. Pač pa pridobi družba z velikim številom udov na ugledu in na moralni moči, kar je najno potrebno, če hoče uspešno zastopati koristi in težnje kmetovaleev. Močna družba, ki ima zaslonbo v velikem številu kmetovaleev, bo lahko mnogo dosegla v njih prid.

Družbeni udje se nujno naprošajo, da vse gospodarske potrebščine pravočasno naročajo ter se pri naročilih ozirajo na objave na 1. in 2. strani inseratnega dela »Kmetovalca«. Družba oddaja le tiste predmete, ki jih v svojem listu objavlja, zato naj udje naročajo le tiste predmete, ki so tam objavljeni. Vsak naročnik naj natančno naznani svoj naslov: ime in priimek, kraj svojega bivanja, hišno številko, pošto in železniško postajo. Ta naslov naj bo v pismu označen, kajti na ovitku se večkrat izgubi.

Plačevanje blaga. Pri naročevanju blaga je najumestneje in za družbene ude najceneje, če naročijo svoje potrebščine potom podružnice. Na podstavi cen v »Kmetovalcu« plačajo udje določeno svoto načelnistvu podružnice, ki zbere naročila vseh udov in dološlje svoto za naročeno blago Kmetijski družbi. Ko prejme blago podružnica, si načelnistvo izračuni stroške za prevoznino in druge izdatke ter pri razdelitvi blaga izterja ta znesek od udov. Družba mora dobiti poprej denar v roke, preden odpošlje blago, ker ima drugače z izterjevanjem velike sitnosti. Razentega nima družba toliko kapitala, da bi mogla nakupiti blaga v velikih mno-

žinah, ampak si ga mora izposojevati v denarnih zavodih, kjer zahtevajo za to ogromne obresti. Blago, ki ga pa družba kupi, mora že pred dobavo plačati. Vsled tega je zahteva družbe, da naj naročnik blago takoj plača, popolnoma upravičena.

URADNE VESTI.

Razglas I.

Oddaja subvencijskih merjascev.

Kmetijska družba za Slovenijo bo tudi letos, v kolikor bodo dovoljevala državna sredstva, posredovala nabavo dobrih plemenskih merjascev. Ti plemenjaki se bodo nakupovali pri najboljših domačih prasičerejcih v starosti približno 3 do 5 mesecev. Oddajali se bodo s popustom do največ polovične nakupne cene.

Prošnje za te merjaške je vlagati potom kmetijskih podružnic ali potom pristojne občine; prošnji je priložiti tudi zavezno pismo v dveh izvodih, iz katerega so razvidni vsi pogoji za dodelitev subvencijskega merjasca. Zavezna pisma se dobe pri Kmetijski družbi. Istočasno je družbi vposlati tudi varščino od 100 dinarjev z navedbo namena. Prošnje brez vposlanih varščin se ne bodo upoštevale.

Prosilec se mora zavezati, da bo merjasca pravilno oskrboval, skoke vpisoval v spuščalni zapisnik in merjasca pripuščal proti zmerni skočnini.

Jamstvena doba traja do izpolnjenega drugega leta starosti merjasca, to se pravi, po tem času preide merjasec v polno last prasičerejca.

V enem kraju se zamore postaviti le en merjasec; izjemoma se dovolita dva ali več, če pristojna kmetijska podružnica potrdi potrebo.

Vse prijave, oziroma prošnje, se vpošljejo na Kmetijsko družbo za Slovenijo v Ljubljani najkasneje do

28. februarja t. l.

Glavni odbor Kmetijske družbe za Slovenijo.

Razglas II.

Oddaja subvencijskih ovnov (mrkačev).

Tudi letos se bodo oddajali subvencijski plemenski ovni (mrkači) onim ovčerejcem, ki se zanje priklase, in sicer v kolikor bodo to dopuščali državni prispevki. Oddajali se bodo s popustom do največ polovične nakupne cene.

Prosilec se mora zavezati, da bo prevzeto žival dobro krmil in oskrboval in dajal ovna (mrkača) proti mali odškodnini tudi sosednjim rejam za pleme na razpolaganje.

Jamstvena doba traja dve leti od dneva prevzema, nakar preide žival v polno last prevzemnika.

Ovčerejci, ki si žele nabaviti dobre plemenske ovne (mrkače) jezersko-solčavske pasme, naj vložijo svoje prošnje potom kmetijskih podružnic ali potom pristojnih občin na Kmetijsko družbo za Slovenijo v Ljubljani najkasneje do

28. februarja t. l.

Prošnji je priložiti tudi Zavezno pismo v dveh izvodih, iz katerega so razvidni vsi pogoji za dodelitev subvencijskih ovnov in ki se jih dobi pri Kmetijski družbi. Istočasno je na Kmetijsko družbo vposlati tudi varščino v znesku 50 dinarjev kot zagotovilo, da bo prosilec doposlanega mu ovna tudi res prevzel.

Glavni odbor Kmetijske družbe za Slovenijo.

VABILO

k občnim zborom podružnic Kmet. družbe za Slovenijo.

SPORED:

1. Točke 1.—5. po § 31. družbenih pravil.
2. Slučajnosti.

Opomba: Opozarjajo se načelnštva, da pravočasno (t. j. vsaj 10 dni pred izidom onega „Kmetovalca“, v katerem ima biti objavljena vršitev občnega zbora) pošljejo vabila in spored podružničnih občnih zborov Kmetijski družbi, kajti za veljavnost teh je merodajen izpremenjeni § 30., po katerem morajo biti občni zbori podružnic vsaj 14 dni poprej razglašeni v družbenem glasilu z natančno navedbo kraja, prostora in časa.

Ljutomer, v nedeljo, 18. februarja 1923. ob osmih zjutraj pri g. Seršenu;

Mošnje, na praznik, 2. februarja 1923. po prvi sv. maši v občinski pisarni;

Nova cerkev pri Celju, v nedeljo, 18. februarja 1923. ob poldevetih dopoldne v občinski pisarni;

Sava, na praznik, 2. februarja 1923. ob treh popoldne v stari šoli;

Šmarje-Škofelja, v nedeljo, 28. januarja 1923. ob polosmih zjutraj, takoj po prvi sv. maši pri g. Janezu Pengovu;

Ribnica na Pohorju, na praznik, 2. februarja 1923. ob devetih dopoldne v gostilni Josipa Petruna;

Št. Jošt nad Vrhniko, na praznik, 2. februarja 1923. ob dveh popoldne v župnišču;

Teharje, v nedeljo, 28. januarja 1923. po jutranji maši v društvenih prostorih;

Tomišelj, v nedeljo, 28. januarja 1923. ob desetih dopoldne v šoli;

Trbovlje, v nedeljo, 28. januarja 1923. ob poldevetih dopoldne v ljudski šoli;

za Tuhinjsko dolino, v nedeljo, 4. februarja 1923. ob treh popoldne pri načelniku g. Engelmanu v Smartnem;

Zagorje ob Savi, v nedeljo, 28. januarja 1923. ob osmih zjutraj pri g. Tomo Koprivcu v Zagorju.

VABILO

na redno letno skupščino Sadjarskega društva za Slovenijo, ki bo v Ljubljani v dvorani Kmetijske družbe, Turjaški trg 3., v nedeljo 4. februarja ob polenajstih dop.

SPORED:

1. Volitev dveh zapisnikarjev in dveh skrutinatorjev.
2. Poročilo načelnštva (tajniško in blagajniško poročilo).
3. Poročilo o sadni razstavi v Celju in o sadni trgovini l. 1922. (Poročevalec g. Levstik.)
4. Preustroj društva v Sadjarsko in vrtnarsko društvo. Izpremeba društvenih pravil. Članarina, društveno glasilo itd.
5. Volitve.
6. Organizacija podružnic Sadjarskega in vrtnarskega društva. (Poroča M. Humek.)
7. Samostalni predlogi.

Glasom društvenih pravil, je treba vse samostalne predloge pismeno predložiti predsedstvu vsaj 8 dni pred občnim zborom, ker sicer ne morejo priti na dnevni red na tem občnem zboru.

Na skupščini dne 2. februarja je najvažnejša točka preustroj društva v Sadjarsko in vrtnarsko društvo. Ker se gre torej za važne odločitve, se člani sadjarskega društva opozarjajo, da se v čim večjem številu udeleže te skupščine. Obenem pa vabimo tudi vse druge sadjarske in vrtnarske interesente, ki doslej še niso bili člani Sadjarskega društva, da s svojo navzočnostjo in s stvarnimi nasveti in predlogi podpirajo naše stremljenje: postaviti sedanjo organizacijo na širši in trdnjši temelj.

Odbor.

Sadjar. društvo za Slovenijo, Št. Jurij ob juž. žel.

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo
Kmetijske družbe za Slovenijo.

•Kmetovalec• izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 20 Din. na leto. Za inozemstvo 30 Din. — Posamezna številka stane 1 Din. Udje Kmetijske družbe za Slovenijo dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopnih cenah: Inzerat na pol strani 40 D. na $\frac{1}{4}$ strani 20 D, na $\frac{1}{8}$ strani 10 D, na $\frac{1}{16}$ strani 6 D, na $\frac{1}{32}$ strani 3 D. Vsaka beseda v „Malih naznanilih“ stane 25 par, najmanj pa skupa 6 D.

Urejuje inž. Rado Lah; založba Kmetijske družbe za Slovenijo; tisk J. Blasnika naslednikov.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati Kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani, Turjaški trg št. 3. — Ponatisi iz »Kmetovalca« so dovoljeni le tedaj, če se navede vir.

Št. 1. Ljubljana, 15. januarja 1923. Letnik XL.

Kmetijska družba za Slovenijo ima za svoje ude v zalogi naslednje kmetijske potrebščine.

Vse cene so z ozirom na sedanje razmere popolnoma neobvezne.

Živinorejci! Pozor!

Sladko banaško seno po najnižji ceni v vagonih pošiljkah franko na vsako železniško postajo Slovenije. Seno je prvovrstno. Na razpolaganje ima družba tega sena v Banatu le še nekaj vagonov, zato naj naročniki s prijavi ne odlašajo. Ovseno slamo je družba že vso prodala.

Vsem naročnikom na seno in slamo, ki na krmo že dolgo čakajo, sporočimo, da je Kmetijska družba ukrenila vse mogoče korake glede hitrejšje odpreme. Uradniku, ki ga je poslala v Slavonijo je dobavitelj zagotovil hitrejšo odpremo, a se sedaj izgovarja na pomanjkanje ponjav (plaht) in vagonov. Družba bo seveda še nadalje z vso silo delala na končno ureditev te zadeve, vendar pa vnaprej naglašča, da glede dobavnega roka nikdar ni prevzela nobene obveznosti, kar spričo sedanjih razmer tudi nikakor ne more storiti.

Semena:

Semensko deteljo, nemško lucerno kakor tudi domačo, oddaja družba svojim udom. Oddaja samo najskrbneje čiščeno seme, ki je preiskano po državnem preizkuševališču v Ljubljani. Vreče po 100 kg so opremljene z izvirnimi plombami tega zavoda, pa tudi za nadrobne pošiljatve prevzame družba vsa jamstva glede čistosti in brezpredelnosti.

V zalogi so naslednje vrste semenske detelje in trave:

črna ali domača detelja 32.— Din za kg
lucerna ali nemška detelja 30.— " " "

Grahora, zimska, mešana z ječmenom ali ržjo, po Din 6.50 za kg brez vreč.

Semenska pšenica se oddaja v vrečah po 80 kg po Din 6 za kg z vrečami vred.

Umetna gnojila:

Cene veljajo za nadrobne pošiljatve. Pri vagonih naročilih naj se podružnice obrnejo preje pisмено na družbo, ki jim bo napravila po možnosti ugodnejše cene.

Apneni dušik, 18—20% po Din 240.— za 100 kg franko vreče.

Kalijeva sol, 42%, je zopet v zalogi po Din 140.— za 100 kilogramov.

Kostni superfosfat z 18% v vodi raztopne fosforove kisline po Din 190.— za 100 kg z vrečami.

Kostna zdrobna moka z 5% dušika in 20% skupne fosforove kisline po Din 185.— za 100 kg.

Rudninski superfosfat s ca 16% v vodi raztopne fosforove kisline po Din 150.— za 100 kg.

Surova kostna moka z 4% dušika in 16% skupne fosforove kisline po Din 150.— za 100 kg.

Thomasova žindra razprodana.

Krmila:

Orehove tropine, vsebuječe 42% beljakovin in maščobe po Din 4.50 za kilogram z vrečami. Vreče po 75 kg.

Osušeni zrezki sladkorne pese po Din 3.50 za kilogram z vrečami vred.

Poklajno apno v izvornih vrečah, težkih 80 kilogramov po Din 6.— kilogram, v manjših množinah po Din 7.— kilogram.

Ribja moka v originalni vreči 100 kg po Din 8.— za kg, na drobno Din 8.50 za kg.

Vinogradniške in vrtno potrebščine:

Antiklor (gl. salojidin).

Drevesne škropilnice za prevoz, razne kakovosti na izbiro po različnih cenah.

Vinski eponit po Din 60.— za kg. Poštaina posebej.

Gumijeve cevi po Din 15.— za meter.

Gumijeve plošče (skiopeke) za trtne škropilnice po Din 7-50 komad.

Natrijev tiosulfat (gl. salojidin).

Petrofenol, sredstvo zoper krvavo uš, po Din 12-50 1 kg v posodi kupea.

Salojidin, (antiklor, natr. tiosulfat) preskušeno sredstvo zoper oidij, trtno plesnobo, po Din 7 za 1 kg.

Tobačni izvleček imamo zopet v zalogi. Cena zaklopnic po 5 kg Din 35 brez poštnine.

Trtne škropilnice so zopet v zalogi po Din 500— za komad.

Urania zelenilo je došlo in se oddaja v tablah po Din 9— za komad.

Vinometri so zopet na razpolago. Komad stane Din 40.— brez poštnine.

Zveplalniki, ročni po Din 70— za komad.

Zveplovi trakovi na juti za žvepljanje sodov, najboljši, brez arzena po Din 7— kilogram.

Želatina za čiščenje vina po Din 45— kilogram.

Razne kmetijska potrebščine:

Živinsko sol, ki jo bomo v Sloveniji letos posebno potrebovali zaradi pokladanja slabih krmil, bo Kmetijska družba bržkone izjemno izposlovala in dela na to z vsemi silami, da si naš zakon oddaje take soli ne pozna. Kmetijska družba aje že vse potrebno ukrenila, da se bo izposlovala oddaja živinske soli, in sicer po znanih cenah. Kadar, in če bo kaj tozadevno določenega, bo v »Kmetovalcu« objavljeno.

Antiavit v varstvo setev pšenice, turščice, graha, grašice, travnih in deteljnih, vrtnih in gozdnih semen vseh vrst pred poljskimi vrnanami, vrabei, kokošmi itd., je zopet došel in se dobi v zaklopnicah po osminko kilograma za 10 Din, 50 gramov za 6-25 dinarjev.

Uspulum, sredstvo za razkuženje semena, v zaklopnicah po 1/4 kg po Din 35— za komad.

Emajlna posoda. Prva pošiljatev te posode je došla in se prodaja po naslednjih cenah:

Lonci, z 1/2 l vsebine po Din 8.—; 3/4 l vsebine po Din 10.—; 1 l vsebine po Din 12.—; 1 1/2 l vsebine po Din 14.—, (18,50); 2 l vsebine po Din 18.—, (23.—); 2 1/2 l vsebine po Din 22.—, (27,50); 3 1/2 l vsebine po Din 27.—, (33.—).

Kozlice, z 1/4 l vsebine po Din 14.—, (19,50); 1/2 l vsebine po Din 18.—, (24.—); 3/4 l vsebine po Din 20.—, (27.—); 1 l vsebine po Din 26.—, (48.—); 1 1/2 l vsebine po Din 40.—, (54.—).

Penjke po Din 17.—, (22,50); 21.—, (27.—) in 23.—, (30.—).

Cene v oklepaju se razumejo s pokrovkami vred.

Škali, z 45 cm premera Din 80.—; z 50 cm premera Din 90.— za komad.

Vedrice po Din 45.— za komad.

Zajematke po Din 9.— in Din 10.— za komad.

Penovke po Din 11.— in Din 14.— za komad.

Podružnice, ki hočejo naročiti večjo množino te posode, naj pošljejo svojega zastopnika, ki mora osebno izbrati in prevzeti blago. Na pismena naročila se ne bo pošillalo.

BOLEČINE? V obrazu? V udih? Poskusite pravi Fellerjev Elzailuid! Vi se bodele čudili! Dobrodejen pri drgnjenju celega telesa in kot kosmetikum za kožo, zobe in negovanje ust! Veliko močnejši in boljši kakor francosko žganje ter čez 25 let priljubljen! S pakovanjem in poštnino 3 dvojnate ali 1 špeciialna steklenica 24 dinarjev; 36 dvojnatih ali 12 špeciialnih steklenic 208 dinarjev s 5% doplatka razpošillja: lekarnar EVGEN V. FELLER, STUBICA DONJA, Elzatr št. 333, Hrvatsko.

Mala naznanila.

Za vsako besedo je naprej plačati 25 para v denarju ali znakmah najmanj pa skupaj Din. 6.— sicer se naznanila ne objavijo.
Upravništvo ne prevzame posredovanja.

Lepo domače platno, izredno trpežno iz lanene preje izdeluje najceneje tkalnica „KROSNA“, Ljubljana, Zrinskega cesta 6 (nasproti cerkve sv. Jožefa). Sprejema tudi laneno prejo v tkanje. Zamenja platno za predivo. Na zahtevo pošillja vzorce.

Hlode, gozdvove, trame, deske in drva

ponudite Lesni družbi Hrtla, Ljubljana, Kralja Petra trg št. 8 pred sodaljo. Plačujete se najvišje dnevne cene

Služkinja se sprejme v dobro gostilno v Ljubljani iz poštene hiše na dežel. Nastop takoj Ponudbe na pravo lista.

2000 breskovich drevesc

je naprodaj. Drevesca so eno- in dveletna, lepo vkoreninjena. Prvovrstna, nad 1 m visoka po 5 Din, drugovrstna nad 50 cm visoka po 3 Din, tretjevrstna po 2 Din. Breskve so lepe dolenske mešane vrste. Naroči naj se najmanj 25 drevesc, v šentruperskomokronoški dolini se prodaj. Pojanila da nadočitelj v St. Rupertu na Dolenskem. ki se razpošilljalo v zabolih. Zabol je računji po lastni ceni. Razpošilljalo se bo začetkom sušca proti povzvetju po pošti ali železnici. — Naročila sprejema Anton Zagar, Besnica 25, p. Hrušica pri Ljubljani.

Pozor!

Janez, kam pa si nesel kožo v ustroj, ko si zaklal kravo, junca, teleta, prasiča itd.? — Kam drugam kakor v Jakob Planinškovo strojarno v Kandlji pri Novem mestu. Tam se izdeluje najbolj; fino usnje vseh vrst domačega izdelka. Če hočeš imeti fino usnje, nesi kožo v ustroj. Priporoča se Jakob Planinšek, Kandlja.

Smodnik, dinamon itd. dobite pri potrdilu županstva pri tvrdki Fr. Stupica, trgovec z železnino in poljedelskimi stroji v Ljubljani, Gosposvetska cesta 1, zraven Figovca.

Stroji: V zalogi so sledeči stroji:

Mlatilnice, za ročni in gepeljni pogon po Din 2200 za komad.

Slamoreznice, po Din 1500.— za komad.

Plužni trupl AW 5 po Din 225.—

Brane, V a po Din 455.— za komad.

Vinogradniški plugl od Din 205.— do 370 za komad.

Ročni okopovalniki po Din 280.—

Travnške brane, 47 kg A 2 po Din 500.— komadl A 3 57 kg po Din 600.—; B 2 55 kg po Din 600.— komad.

Obračalni plugl UW 7 po Din 700.— za komad.

Obračalni plugl UW 9 po Din 800 za komad.

Podzemni plugl po Din 400.— za komad.

Lemeži za plug D 8 MN po Din 25.— za komad.

Lemeži za plug D 7 MN po Din 25.— za komad.

Lemeži za plug UW 7 po Din 50.— za par.

Plazi (Sohien) za pluge po Din 10.— za komad.

Posnomalniki Jubilea za 50 l po Din 625.—; za 75 l po Din 700.—; 100 l po Din 1250.—; 125 l po Din 1300.—; 150 l po Din 1500.— komad.

Stroji za izdelavo surovega masla C Gr 3 po Din 500.— komad.

Orodje. Družba je prejela in ima v zalogi sledeče orodje:

Vile gnojne, s 3 roglji po Din 10.—; s 4 roglji po Din 13.— za komad.

Grablje železne, 10 zobne po Din 9.—; 12 zobne po Din 11.—; 14-zobne po Din 13.—; 1. bne po Din 15.— za komad.

Škarje za trte št. 37 a po Din 20.—; št. 45 po Din 22.—; št. 116 po Din 120.— za komad.

Noži za cepljenje po Din 13.— za komad.

Vrtne žage po Din 15.— za komad.

Poljudno navodilo za merjenje lesa.

II. izdaja, sestavl inž. A. Šivic.

Kmetijska družba za Slovenijo je založila drugo, predelano izdajo leta 1914. izdanega, že popolnoma razprodanega XIV. zvezka „Kmetijske knjižnice“, ki nosi gori označeni naslov.

Knjižica obsega navodila, kako se izračuni telesnina debel posekanega in rastočega, stoječega drevja ter celih gozdov, kakortudi obtesanega in razžaganega lesa. Pridejane so vse za tako izračunavanje potrebne tabele.

Gozdni posestnik se pouči, kako se določa prirastek v gozdu, izračuni prostornina lesa v ogljarskih kopah ter kubična mera drva. V knjižici so tabele za primerjavo nove dolžinske, ploskovne in kubične mere s staro.

Navodilo je namenjeno predvsem kmečkim gozdnim posestnikom, dalje gojencem kmetijskih šol, gospodarskim odborom za skupna gozdna posestva, zadrugam, upraviteljem cerkvenih in župnih nadarbin, cenilcem in drugim, ki se za stvar zanimajo.

Cena broširani knjižici pri Kmetijski družbi v Ljubljani je 10 dinarjev.

Večjo množino
smrekovich in borovich kolov
(štang) za hmelj, oziroma trto, vrine ograje itd. prodaj; kompletno orodje za izdelovanje cementne opeke kupi: Val. Jankar, Žele pri Medvodah.

Radi opustitve prasičereje plemenski svinji in mrijsca, stare po 6 mesecev, najboljšje pasme. IVAN RUS, Grosuplje.

Večjo množino, lepih, mladih,
divjih kostanjev za presaditev se odda po prav nizki ceni. Polzive se pri lastniku hotela Bellevue Ljubljana, Štuka.

Drevesničarji pozor!

Jabolčni divjaki za nasaditev drevesnic, eno- in dveletni, se dobe pri posestniku Ignac Verbič, p. Dramlje pri Šentjurju ob juž. žel.

Sirota (deklica) tri mesece stara in zdrava se odda za svojo. Dopisi se prosijo na Alojzija Zupanek, Zalec, poštno ležeče.

Imaš bolečine v obrazu? V celam telesu?
Uporabljalj Elza-Fluid!
 Potrebuješ li dobrodelno in okrepjujoče mazilo?
Uporabljalj Elza-Fluid!
 Ali te muči glavobol? Zobobol? Trga je?
Uporabljalj Elza-Fluid!
 Ali želiš najbolje za negovanje zob, kože, glase?
Uporabljalj Elza-Fluid!
 Ali si preveč občutljivi glede mrzlega zraka?
Uporabljalj Elza-Fluid!
 Ali želiš dobro domače in kosmetično sredstvo?
Uporabljalj Elza-Fluid!

Fellerjev pravi Elzafluid je mnogo močnejši, izdatnejši in bolj tega delovanja kakor francoski žganje. Nekoliko kapljic zadostuje, da tudi ti rečeš.

To je najboljšo, kar sem kdaj okušal!

Išči Elzafluid v vseh dotičnih poslovnih, vendar zahtevaj samo pravi Elzafluid lekarnarja Feller. Ako naročiš naravnost, stani s pakovanjem in poštnino če se denar pošlje naprej ali po povzetju:

3 dvojnat ali ena špeci-
 jalna st. klenica 42 dinarjev
 12 dvojnati ali 4 špeci-
 jalne steklenice 84 dinarjev

24 dvojnati ali 8 špeci-
 jalnih steklenic 144 din.
 36 dvojnati ali 12 špeci-
 jalnih steklenic 216 din.
RAZLIČNO: Lilično mleko 6 dinarjev; brkomaž 3 dinarje; najfinjši Hega puder Dr. Klugerja v velikih originalnih škatljah 15 dinarjev; najfinjši zobni prašek „Hega“ v patent. držah 10 dinarjev; puder za ošme v vrečkah 2 dinarja; zobni prašek v škatljah 3 dinarje; v vrečkah po 2 dinarja; sachet (dišave) za perilo 3 dinarje; sampon za lase 2 dinarja; rumenilo za obraz 12 dinarjev; najfinjšo parfeme od 15 dinarjev dalje; cvet za lase 20 dinarjev; Elza-katrina ovo milo 5 dinarjev. — Za različne predmete se pakovanje in poštnina posebej računa.

Na te cene se računa sedaj 5% doplatka. Pisma je natančno adresirati na:
EUGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA DONJA, Elzatrg št. 338, Hrvatsko.

Prava sredstva lepote!

Katera držo, kar obečajo!

Že 23 let vseh deželah preizkušena, hvajlena in priljubljena so prava Elza-lepoto pospešujoča sredstva lekarnarja Feller.

Elza - obrzna pomada
 zanesljivo varstvo proti solnčnim pegam, soln-
 šč i opeklini, lisam, hrapovi koži, odstrani za-
 ledavce, ogrce, nabore in vsakovrstne nečis-
 tosti kože. 2 velika porcelanasta lončka s pa-
 kovanjem in poštnino 25 din.

Elza-lilijno mlečno milo
 najmilejše in najfinjšo milo lepote! Ideal vseh
 mil! Popolnoma neškodljivo, se jač dobro
 peni in je milega finega duha. 4. velike kuse
 s pakovanjem in poštnino 35 din.

Elza-pomada za rast las

krepi kožo na gla-
 vi, zabranjuje izpa-
 danje, lomjenje in
 cepjenje las; p-hut
 in prerano osivlost
 itd. velika porce-
 lanasta lončka s pa-
 kovanjem in poštni-
 no 25 dinarjev.

En poskus za-
 dostuje, da tudi

vi rečete:

„To je ono pravo“

Išči te v vseh poslovalnicah samo prave Elza-
 preparate od lekarnarja Feller.

Na te cene se računa sedaj 5% doplatka. Pisma je natančno adresirati na:
EUGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA DONJA, Elzatrg št. 338, Hrvatsko.

Vinogradniki pozor! Na subo cepljene
 trte so na prodaj,
 in sicer najbolj rodovitne vrste. V zalogi je tudi
 večja množina necepljenih vkorenjenih trt,
 smarnice in tudi divjaki Rip. Portalis in Göthe
 št. 9 vkorenjeni. Kdor želi naročiti lepo in do-
 bro blago za svoj vinograd, naj se takoj oglasi,
 ker bo pozneje pomanjkanje trt. **Franc Slodnjak,**
 tisačar, Sv. Lovrenc pri Slov. goricah, pošta
 Juršinci pri Ptuj. Postrežba točna. Cene po do-
 govoru.

Proda se popolnoma dobro ohranjena oprava
 za manjšo specerijsko trgovino.
 Poizve se pri **M. Dolničarju,** restavratru na glav-
 nem kolodvoru v Ljubljani.

Prodaj lepega bika plemenjaka, pingavske
 pasme, 20 mesecev starega, krotke-
 ga, ki je bil na planini. Cena 12.000 kron. **Franc
 Papler,** Doslovče, pošta Zirovnica.

Ženitbena ponudba. Mladenci star 29 let,
 iz dobre kmečke hi-
 še, se želi seznaniti z dekle, ki bi imela pose-
 stvo s kakim podletjem. Vdove brez otrok niso
 izključene. Le resne ponudbe na upravo lista pod
 Gorenjec 100.000.

Cepljene trte

od vseh najbolj priporočljivih vrst na lamčeno
 čistih le ameriških podlogah ter dobro vkore-
 ničene in zarašene je dobiti pri **I. Štajerski trsni-
 čarski zadrugi, p. Juršinci pri Ptuj.** — Ne za-
 mudite jih pravočasno naročiti, ker spomladi jih
 bo gotovo zmanjkalo, kakor je bil to slučaj že
 večnja leta. Konkurenca pri blagu je nemogoča.

Milnske kamne,

sekane iz najboljših bele, ostre skale, trde in
 srednje od 40 do 100 cm široke, po naročilu tudi
 večje, izdelujem zopet in prodajam po najnižih
 cenah s pisмено garancijo. Leskovšek Anton, pos-
 sestnik in kamnosek, Sv. Jurij ob izvni železnici
 pri Celju.

ANDREJ OSET — Maribor

Aleksandrova cesta 57. — Telefon št. 98.
 trgovina sena, slame, krompirja, fižola, z
 drvmi žitom in drugimi deželnimi pridelki.
 Brzotjavlj: Andrej Oset, Maribor.

Zakaj?

Zato ker je veli-
 kansko množino
 sukna, platna,
 parhenta in hlačvine prejela
 iz inozemskih tovarov, ter pro-
 daja po čudovito nizkih cenah
 veletrgo- **R. STERMECKI,**
 vina **CELJE,** št. 219.
 Cenik s tisoč slikami zastoj.

Naš cenik semen je izšel in ga pošljemo
 na zahtevo zastoj. **SE-
 VER & KOMP.,** Ljubljana, Wolfova ulica št. 12.

Iščem mlinarja, dam tudi mlin v najem.
JANKO METERE, Rečica
 št. 32. Pošta Bled, Gorenjsko.

Vsakovrstni vozovi
 združenih obrtnikov

stalno v
 zalogi pri **Martin Mali**
 sedlarju in ličarju avtomobilov v
DOMŽALAH.

Vsako prvo in tretjo sredo v mesecu v
 Ljubljani na Ambroževem trgu (St. Pe-
 trski most.) Sprejemajo se popravila in
 v zameno.

Prodaj vitez (gepeli) stoječ, še malo rab-
 ljen vsled naprave elektro-
 motorja. Cena po dogovoru. **Ivan Golc,** posestnik,
 Zosip št. 44, pošta Bled.

Mavec za gnojenje
 (sadra. gips)

Detelje, lucerne in druge me-
 tuljčnice je najbolje gnojiti z mav-
 cem. To gnojilo se dobi v celih
 vagonih z vrečami ali brez vreč
 postavljeno na postajo Samobor.
 Navodila je nasloviti na

Viljem Pavlovič
 Samobor pri Zagrebu.

Žveplovoapnena brozga

priznana obrambno sredstvo zatira
 oidij na trsu in sadnem drevju,
 škrlup, listne in krvave uši ter druge
 rastlinske škodljivce. Navodilo o upo-
 rabi razpošilja na zahtevo zastoj in
 franko tovarna žveplovih izdelkov.

Anton Jurca, Ptuj

Istotam se dobijo žvepleni traki na
 asbesti in juti za žveplanje sodov,
 vina in sadjevca.

Kmetška posojilnica

ljubljanske okolice **registrov. zadruga z neomejeno zavezo**
 v **LJUBLJANI**

v lastnem združnem domu na Dunajski cesti št. 18

Obrestuje hranilne vloge po **4%** (1)

brez vsakega odbitka rentnega davka katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Sprejema tudi vloge v tekočem računu v zvezi s čekovnim prometom ter
 ih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog nad 160.000.000 kron.

Stanje rezervnih zakladov 1.200.000 kron.

Vinometre „Bernadot“ — Asbeste bombaž in prašek — Eponit — Francosko želatino — Lipovo oglje Marmornat prašek — Modro galico — Natrijev bisulfit — Ribji mehur — Špansko zemljo — Tannin — Žveplo v prahu — Limonovo kislino — Vinsko kislino — Sodo bicarbono — Strupa proste barve itd. ima v zalogi po najnižji ceni

drogerija ANTON RANC
Ljubljana, Židovska ulica 1.

KMETSKA POSOJILNICA

Ljubljanske okolice v Ljubljani naznanja

svojim vlagateljem, da obrestuje izza dne 1. januarja 1923

vloge po 5%

KOSE

prima avstrijski produkt, i

BRUSOVI

uz originalne tvorničke cijene

kod

„ORBIS“ d. d.
Zagreb

Paromlinska cesta 1.

Telef. 10 i 1230. — Telegr. „Orbis“

Iv. Jax in sin

Ljubljana.

Gospodarska cest.

šivalni stroji in stroji: pletenje

Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincau. Ustanovljena l. 1867.

Vezenje poučuje brezplačno.

Pisalni stroji

„A D L E R“

Ceniki zastoj in franko.

Kolesa iz prvih

tovarn:

DÜRKOPP, STYRIA.

WAFFENRAD

10 letne garancije.

Sodi

za vino, žganje, olje, mast, med petrolej

za transport in shrambo ima vedno v zalogi vsako množino

Franjo Replč

sodarski mojster

Trnovo, Ljubljana

Istotam sprejemajo se v to stroko spadajoča popravila.

Solidno delo!

Cene zmerno! Točna postrežba!

Najstarejša hranilnica v Sloveniji.

KRANJSKA HRANILNICA
V LJUBLJANI

ustanovljena leta 1820

prejema hranilne vloge proti

4%

obrestovanju.

S hranilnico sta zvezana Kreditno društvo in starostna hranilnica za posle in delavce.

Hranilnica je sirotinskovarna in lo nadzoruje deželna vlada za Slovenijo.

Rezervni zakladi znašajo približno

8 milijonov kron.

Cisti dobiček je, v kolikor se ne porabi za okrepitev rezervnih zakladov, po pravih določeh v pospeševanje obče koristnih naprav in podjetij na Kranjskem. Za te svrhe se je doslej darovalo 8.698.000 kron.

Pismene pošiljke je nasloviti na Kranjsko hranilnico v Ljubljani. Knaflejeva ulica št. 9.

Kmetijska družba

ZA SLOVENIJO

je izdala in prodaja naslednje knjige:

Zvezek	Cena D
2. Fr. Štupar: Apno v kmetijstvu	1.—
3. Fr. Štupar: Navodilo, kako je sestavljati poročila o letini	1.—
5. M. Kostanjevec: O užitnosti od vina in mesa	3.—
8. Boh. Skalický: Siljenje ali káljenje ameriških ključev	1.—
10. B. Skalický: Kmetijske razmere na Češkem	2.—
12. Pridelovanje in razpečavanje namiznega grozdja ter vzgoja trt na špalirju. (B. Skalický)	1.50
13. O sestavljanju in setvi travnih mešanic. (Weinzierl-Turk)	2.50
14. Ing. Anton Šivic: Poljudno navodilo za merjenje lesa	10.—
15. Steuert - Jamnik: Soseda Razumnika konjereja	2.50
Zivnozdr. ovro Tepina: Podkovstvo, pouk kovačem in konjerejem	12.—

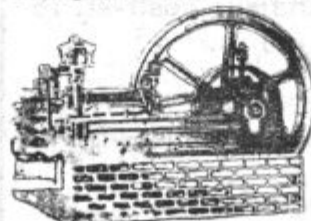
Pozor vinogradniki!

Krasne zlahtne trte, izborna vzrašene in vkoreninjene, cepljene na podlagi Riparia portalis, se oddajo dokler traja zaloga v sledečih vrstah: Furmint, Renski rizling, rdeči burgundec, Zelena Veltinec, Dinka, Biser iz Cabe, hamburški muškati, nadalje vse potrebnosti za drevesnice in trtnice v veliki izbiri. Točna postrežba z jamčeno embalarjanje

I. M. Georgiević & brat
vrtnarsko velepodjetje, drevesnica in trtnica
Bela Crkva, Banat, Jugoslavija.

Gospodarska zveza v Ljubljani

Dunajska cesta — Bavarski dvor.

Velika zaloga vsakovrstnih poljedelskih strojev.

iz najslavitejših tovarn.

Zastopstvo za parne kotle znanih tvornic „Welsia“.

Kmetovalci!

Skrbite za kar največje razširjenje Stremite za tem. „Kmetovalca“! da se ga lahko čita v vseh gostilnah in javnih prostorih. 30.000 nas je že v Kmetijski družbi, pa bi nas bilo lahko še enkrat več. Čim več nas bo, več bomo dosegili!

Upravništvo „Kmetovalca“

sprejema

primerne inserate

po cenah,

ki so razvidne na poglavju.

Objavljanje bo imelo vedno zadovoljiv uspeh, kajti „Kmetovalec“ izhaja dvakrat mesečno v 30 tisoč izvodih ter je razširjen po vseh slovenskih deželah.

Živinorejci pozor!

Pokladajte živini, osobito kravam, mladi govedi in prasičem

zreske od sladkorne pese

po 3 Din 50 p kg, ki je strokovno priznana najtečnejše, najizdatnejše in razmerno najcenejše krmilo. Osušeni zreski se najpreje namočijo v vroči vodi ter se pokrmijo ohlajeni ali mlačni. Naročajte to krmilo takoj pri

Kmetijski družbi za Slovenijo
v Ljubljani.